

u nás

Navštívil nás
eurokomisár

Posledný parogenerátor
bol rozrezaný

Pozitívne hospodárske
výsledky

Havarijné
cvičenie

SlovakiaTech
EXPO 2022

Jadrové dni
v Plzni

magazín o našom okolí

Vážené kolegyně a kolegovia, vážení čitatelia,

vstúpili sme do záverečného štvrtého roka 2022, a preto som veľmi rád, že môžeme zhodnotiť výsledky, ktoré sme v tomto náročnom roku spoločne dosiahli. Rok 2022 zatiaľ nie je úplne na konci, ale už teraz môžeme konštatovať, že to bol rok na jednej strane v mnohých ohľadoch pre našu spoločnosť rokom úspešným, kedy sme dosiahli výrazný pokrok v stanovených cieľoch, ale na druhej strane to bol rok bezprecedentných výziev spojených s pokračujúcou epidemiou Covid-19, barbarským ruským útokom na nášho suseda Ukrajinu a astronomickým rastom energií, služieb a tovarov.

V tomto roku sa nám podarilo splniť viaceré stanovené ciele a priority v už rozbehnutých projektoch, dokončiť významné investície dôležité pre našu budúcnosť, ale i začať ďalšie dôležité projekty. Rovnako bolo jednou prioritou, aby sme pokračovali v budovaní kultúry otvorenej spoločnosti, kde je hlavnou prioritou bezpečnosť a zdravie našich zamestnancov, ako najvyššia priorita pri všetkých našich činnostiach.

Z pohľadu projektov sme významne pokročili pri realizácii aktuálnej etapy vyradovania JE A1, v rámci ktorej začíname riešiť mimoriadne náročné úlohy spojené s likvidáciou primárneho okruhu elektrárne.

Významný pokrok nastal i pri likvidácii JE V1, kde sme tento rok ukončili v rámci projektu D4.2 fragmentáciu oboch reaktorových nádob aj všetkých parogenerátorov. Tieto významné míľniky pri oboch našich strategických projektoch boli dosiahnuté vďaka vysokej odbornosti a technickej úrovni tak našich zamestnancov, ako aj kľúčových dodávateľov.

V roku 2022 pokračovala bezpečná a spoľahlivá prevádzka našich technológií na spracovanie rádioaktívnych odpadov, skladovanie vyhořeného jadrového paliva ako aj prevádzka RÚ RAO v Mochovciach. Za veľmi významnú považujem skutočnosť, že sa nám podarilo po dlhom administratívnom procese uviesť do prevádzky modernú, ekologickjšiu a ekonomicky výhodnejšiu spaľovňu RAO, ktorá významne zvýšila naše spracovateľské kapacity tak, aby sme mohli primárne spracovávať odpady pochádzajúce z prevádzky jadrových zariadení v SR.

Okrem novej spaľovne sa rovnako podarilo dokončiť projekt pretavby kovových kontaminovaných materiálov, ktorý po svojom uvedení do trvalej prevádzky výrazne zvýši našu schopnosť ekologicky a ekonomicky efektívne spracovávať kontaminované kovy z procesu vyradovania JZ.

Spoločnosť JAVYS v tomto roku spoľahlivo plnila aj ďalšie úlohy, ktorých sme v rámci SR odborným garantom a realizátorom, a to hlavne prepravu vyhořeného jadrového paliva z blokov v Bohuniciach a Mochovciach do nášho medziskladu, technickú podporu dovozu čerstvého jadrového paliva, zber a likvidáciu IRAO a ZRAM a ďalšie úlohy. V tomto roku sme okrem bežnej činnosti spojenej so zberom a likvidáciou inštitucionálnych RAO začali z rozhodnutia nášho akcionára MH SR i projekt likvidácie tzv. historických inštitucionálnych odpadov, ktoré nemajú konkrétneho pôvodcu a predstavujú potenciálne riziko pre ich súčasných majiteľov, ktorými sú hlavne nemocnice. Rozbehnutie a realizácia tohto projektu je významným spoločenským príspevkom spoločnosti JAVYS k budovaniu lepšieho a modernejšieho Slovenska. Okrem realizácie projektov a úloh v rámci nášho aktuálneho obchodného plánu sme sa zapájali i do aktivít v rámci spolupráce s Medzinárodnou atómovou agentúrou a Európskou komisiou, kde sme priamo spoluorganizovali viaceré podujatia zamerané na prezentáciu úspešnosti z realizácie projektov vyradovania jadrových zariadení a nakladania s RAO. Je dôležité, aby sme i takýmto spôsobom šíрили dobré meno spoločnosti a podelili sa o naše unikátne skúsenosti z realizácie náročných projektov vo vyradovaní JZ.

S blížiacim sa začiatkom roku 2023 sa pripravujeme na realizáciu organizačnej zmeny, ktorej cieľom je prispôbiť súčasnú organizačnú schému novým potrebám firmy a reflektovať v nej aktuálne procesné zmeny a nákladovú štruktúru. Realizácia každej organizačnej zmeny je veľmi citlivo vnímaná, a preto považujem za veľmi dôležité, aby sme o nej skoro a otvorene informovali všetkých zamestnancov.

Zmeny, ktoré realizujeme nielen prostredníctvom takejto organizačnej zmeny, ale aj prostredníctvom trvalého zefektívňovania nákladov, procesu insourcingu viacerých činností z dodávateľskej siete naspäť do JAVYSu, majú za cieľ posilniť našu spoločnosť a vytvárať predpoklady na jej dlhodobé fungovanie a vytváranie nových a udržateľných pracovných pozícií aj v prostredí keď čelíme veľmi ťažkým makroekonomickým výzvam spojeným s vysokou infláciou a astronomickými cenami energií.

Vážené kolegyně, kolegovia dovoľte, aby som Vám na tomto mieste poďakoval za Váš prístup a úsilie pri plnení cieľov našej spoločnosti v tomto roku, keď sa nám napriek veľmi ťažkým podmienkam, ktorým čelila naša krajina, podarilo zostať stabilným ekonomickým a sociálnym prvkom vo fungovaní našej krajiny. Veľmi citlivo vnímam neistoty, ktoré vznikajú ako výsledok rastúcich cien energií, ale i všetkých ostatných základných tovarov a služieb a budem sa usilovať aj v spolupráci s našimi sociálnymi partnermi, aby sme vedeli našim zamestnancom poskytnúť čo najlepšie zázemie na ich riešenie.

Pavol Štuller, MBA,
predseda predstavenstva
a generálny riaditeľ JAVYS, a. s.

Dozorná rada spoločnosti JAVYS, a. s., má nového člena

Rozhodnutím jediného akcionára spoločnosti JAVYS, a. s., bol 12. septembra 2022 vymenovaný do funkcie nového člena dozornej rady JAVYS Dr.h.c.mult. prof. Ing. Jozef Živčák, PhD., MPH. Stal sa tak deviatym členom dozornej rady, ktorá je najvyšším kontrolným orgánom spoločnosti.

Predsedom dozornej rady spoločnosti JAVYS, a. s., je RNDr. Ing. Pavol Švec, CSc., podpredsedníčkou Mgr. Anna Paľovová a ďalšími členmi Ing. Martina Dopiráková, Ing. Róbert Szűcs, Pavol Žák, RNDr. Roman Jakubec, Ing. Ivana Ščasnovičová, PhD. a RNDr. Tibor Rapant, PhD.

-R-

Pozitívne hospodárske výsledky

Spoločnosť JAVYS, a. s., vykázala k 30. 6. 2022 zisk po zdanení v sume 3,056 mil. EUR, čo predstavuje prekročenie plánu k 30. 6. 2022 o 1,949 mil. EUR. Schválený plán OPFR na rok 2022 predpokladal dosiahnutie zisku po zdanení k 30. 6. 2022 v sume 1,107 mil. EUR.

Tržby a výnosy z prevádzkových činností k 30. 6. 2022 boli dosiahnuté vo výške 61,502 mil. EUR, čo predstavuje plnenie plánu tržieb na úrovni 99,9%, plán OPFR 2022 predpokladal prevádzkové tržby a výnosy k 30. 6. 2022 vo výške 61,589 mil. EUR. Na celkovej výške tržieb a výnosov sa oproti plánu pozitívne prejavili najmä nasledovné vyššie výnosy a tržby - Ostatné tržby a výnosy (vyššie o 1,019 mil. EUR), Fakturácia prevádzková NJF, Externé výkony (vyššie o 0,991 mil. EUR), Prevádzkové výnosy z BIDSF - vlastné (RAO) (vyššie o 0,708 mil. EUR). Súčasne boli vykázané nižšie tržby pri položkách - Fakturácia prevádzková NJF, vlastné výkony (nižšie o 1,697 mil. EUR) a Prevádzkové výnosy z BIDSF, SIEA - externé (nižšie o 0,670 mil. EUR). Výška čerpania finančných prostriedkov BIDSF a NJF nemala vplyv na dosiahnutý hospodársky výsledok JAVYS, a. s. Tržby za nakladanie s RAO a VJP dosiahli hodnotu 23,209 mil. EUR, čo predstavuje plnenie

ročného plánu k 30. 6. 2022 na úrovni 46,9%. Vyššie plnenie plánu jadrových služieb k 30. 6. 2022 bolo dosiahnuté najmä pri výkonnostiach za JE A1, JE V1 a JE V2.

V celkových nákladoch z prevádzkových činností bolo oproti plánu k 30. 6. 2022 vykázané nižšie čerpanie nákladov o 4,352 mil. EUR. Skutočná výška nákladov z prevádzkových činností bola 50,250 mil. EUR, čo predstavuje plnenie plánu k 30. 6. 2022 na úrovni 92,0 %.

Nižšie čerpanie nákladov oproti plánu bolo takmer vo všetkých položkách, pričom najväčší vplyv na zníženie prevádzkových nákladov malo nižšie čerpanie služieb netechnologických o 1,859 mil. EUR, nižšie čerpanie nákladov na opravy a údržbu o 1,065 mil. EUR a mzdových nákladov a sociálneho zabezpečenia o 0,984 mil. EUR. Vyššie čerpanie nákladov oproti plánu k 30. 6. 2022 bolo najmä za služby III. a IV. etapy vyradovania A1 (vyššie o 2,165 mil. EUR). Ukazovateľ EBITDA bol vykázaný vo výške 11,252 mil. EUR, čo predstavuje prekročenie plánu k 30. 6. 2022 o 4,265 mil. EUR a plnenie plánu na úrovni 161,0% (plánovaná hodnota EBITDA k 30. 6. 2022 bola vo výške 6,987 mil. EUR). Ukazovateľ EBIT bol dosiahnutý vo výške 6,370 mil. EUR (plánovaná výška EBIT bola 2,324 mil. EUR), čo znamená prekročenie plánu o 4,046 mil. EUR. K 30. 6. 2022 dosiahli celkové náklady na činnosti ZČJE výšku 34,733 mil. EUR, z toho 34,358 mil. EUR predstavovali prevádzkové náklady a 0,375 mil. EUR boli investičné náklady. Fakturácia na NJF

bola vo výške 34,202 mil. EUR, z čoho 33,827 mil. EUR predstavovali prevádzkové faktúry a 0,375 mil. EUR investičné faktúry. Náklady prevyšujúce fakturáciu na NJF predstavujú čiastku 0,531 mil. EUR prevádzkových nákladov. K 30. 6. 2022 dosiahli neuhradené faktúry NJF výšku 7,184 mil. EUR (v lehote splatnosti).

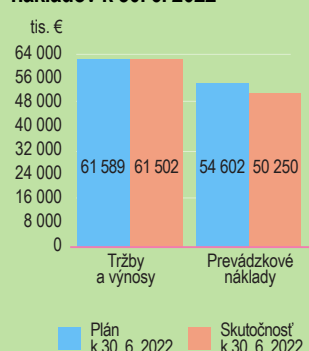
Finančné prostriedky na BIDSF projekty boli k 30. 6. 2022 čerpané v celkovej výške 15,577 mil. EUR. Z tejto čiastky pri zohľadnení časového rozlíšenia tržieb za vlastné výkony nakladania s RAO predstavujú prevádzkové výnosy BIDSF projektov čiastku 11,637 mil. EUR a prefinancované investičné náklady BIDSF projektov čiastku 3,94 mil. EUR. V rámci projektu D0 bolo vykázanych 3,823 mil. EUR prevádzkových nákladov a 0,054 mil. EUR investičných nákladov. Finančné prostriedky SIEA projektov boli čerpané v celkovej výške 1,244 mil. EUR.

Investičné náklady boli k 30. 6. 2022 vynaložené vo výške 8,273 mil. EUR, čo predstavuje plnenie plánu k 30. 6. 2022 na úrovni 56,5%. Investičné náklady boli zdrojom kryté finančnými prostriedkami NJF vo výške 0,375 mil. EUR, finančnými prostriedkami BIDSF vo výške 3,940 mil. EUR a vlastnými zdrojmi JAVYS, a. s., vo výške 3,957 mil. EUR.

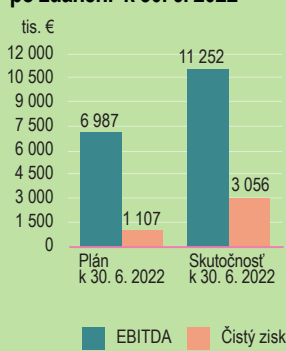
Priemerný prepočítaný **stav zamestnancov** k 30. 6. 2022 predstavuje 792 zamestnancov a skutočný stav zamestnancov predstavuje 789 zamestnancov.

Ing. Miriam Špacírová,
manažérka odboru finančných služieb

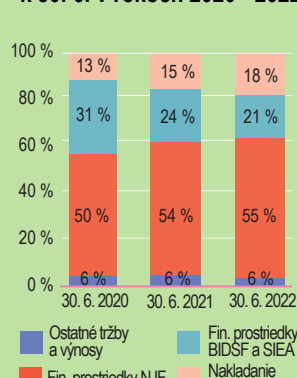
Porovnanie plánu a skutočnosti tržieb, výnosov a prevádzkových nákladov k 30. 6. 2022

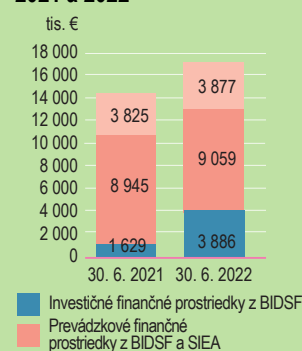
Porovnanie plánu a skutočnosti EBITDA a hospodárskeho výsledku po zdanení k 30. 6. 2022

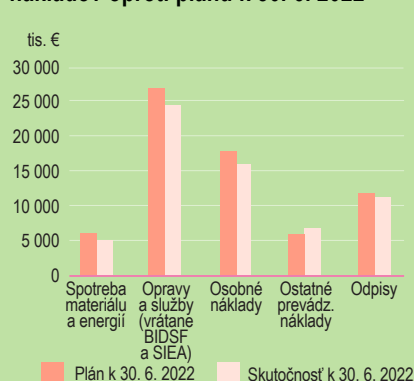
Porovnanie štruktúry tržieb k 30. 6. v rokoch 2020 - 2022

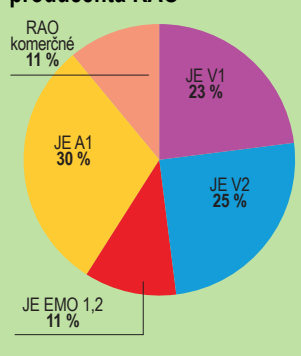
Čerpanie projektov BIDSF a SIEA k 30. 6. v rokoch 2021 a 2022

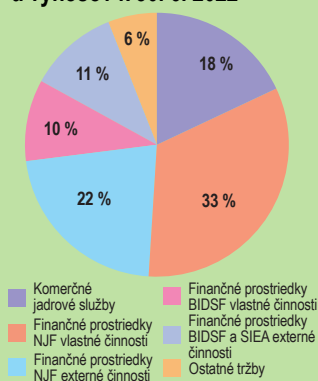
Porovnanie významných prevádzkových nákladov oproti plánu k 30. 6. 2022

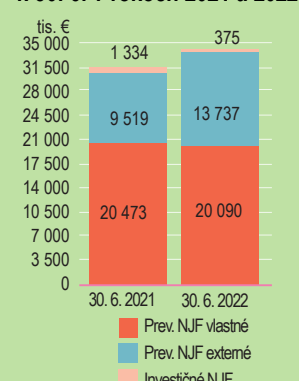
Štruktúra tržieb za nakladanie s RAO a VJP podľa producenta RAO

Štruktúra prevádzkových tržieb a výnosov k 30. 6. 2022

Finančné prostriedky z NJF k 30. 6. v rokoch 2021 a 2022

V spoločnosti JAVYS sa úspešne implementoval a následne certifikoval Systém manažérstva informačnej bezpečnosti

Informácie sú súčasťou nášho každodenného pracovného aj osobného života, procesy v rámci spoločnosti nevynímajúc. Niektoré sú nepodstatné, a preto sa nad ich významom a dôvernosťou nezamýšľame, mnohé sú však dôležité, až kritické. V takom prípade je zamyslenie sa nad spôsobom ich ochrany a narábaním s nimi nevyhnutné. Najmä ak sú súčasťou pracovného procesu. Na to, aby sme vedeli správne určiť stupeň rozlíšenia „dôvernosti“ informácie a následne správny spôsob ako s nimi naložiť je potrebné všetky informácie klasifikovať. Na klasifikácii sú založené aj ochranné opatrenia systému manažérstva informačnej bezpečnosti (SMIB), ktorého štandardy sú zadefinované v rámci normy ISO/IEC 27001. Uvedená norma zabezpečuje zavedenie štandardov pre ochranu aktív spoločnosti z pohľadu informačnej bezpečnosti v súlade s aktuálne platnými svetovými štandardami a odporúčaniami a je poprednou medzinárodnou normou na zavedenie komplexného systému riadenia bezpečnosti informácií. Prihliada na identifikáciu, posudzovanie a riadenie rizík procesov spracovávaní informácií. Pre spoločnosť JAVYS, a. s., je bezpečnosť dôverných informácií jej významným strategickým prvkom, a preto sa v rámci rozvoja procesov a činností zameriava na zvyšovanie úrovne riadenia bez-

pečnosti informácií a ochrany informačných aktív. Navyše, spoločnosť JAVYS je od novembra 2021 určená ako prevádzkovateľ prvkov kritickej infraštruktúry SR, čo dáva zameraniu sa na zvýšenú ochranu informácií aj právnu podstatu.

V zmysle uvedených požiadaviek a na základe rozhodnutia manažmentu spoločnosti

JAVYS bola identifikovaná potreba na zavedenie formálnych štandardov do procesov a dokumentácie spoločnosti. Preto sa v období marec až jún 2022 realizovala implementácia systému manažmentu informačnej bezpečnosti podľa normy ISO/IEC 27001:2013, ktorá bola riadená Odborom

Informatiky a telekomunikácií v spolupráci s Odborom právnych služieb ISM a riadenia dokumentácie. Výsledkom bolo zavedenie pravidiel bezpečného narábania s informáciami do riadiacej dokumentácie, vytvorenie Manuálu informačnej bezpečnosti JAVYS, ako aj Katalógu informácií JAVYS.

Záverečnou fázou implementácie štandardov bezpečnosti informácií bolo vykonanie certifikačného auditu, ktorý realizovala externá auditná spoločnosť DNV Business Assurance Slovakia a ktorá počas šesť dní trvajúceho auditu neidentifikovala žiadnu nezhodu, ktorá by bránila vydaniu certifikátu. Na základe záverov audítora získala spoločnosť JAVYS k 25. 7. 2022 Certifikát ISO/IEC 27001:2013 – Manažment systému informačnej bezpečnosti. Vydaním certifikátu bolo deklarované, že zavedenie systému manažérstva informačnej bezpečnosti sa podľa predmetnej normy vykonalo v plnom súlade.

Systém manažérstva informačnej bezpečnosti sa preto stane plnohodnotnou súčasťou Integrovaného systému manažérstva spoločnosti JAVYS, a. s., ako aj súčasťou každodenného pracovného procesu v rámci celej organizácie.

PhDr. Martin Ružek,
manažér odboru informatiky a telekomunikácií

„Aj Tvoj názor je dôležitý“ schránka kultúry bezpečnosti v JAVYS rozšírila svoju pôsobnosť

V spoločnosti JAVYS je už desať rokov zriadená elektronická schránka kultúry bezpečnosti, ktorej účelom je prijímanie, evidovanie a riešenie námetov a podnetov zamestnancov na zlepšenie úrovne kultúry bezpečnosti. K elektronickej schránke pribudli tento rok aj fyzické, nainštalované na pracoviskách v Jaslovských Bohuniciach a v Mochovciach a ich pôsobnosť sa rozšírila aj o oblasť BOZP a OPP.

Účelom schránok kultúry bezpečnosti a úprimným záujmom spoločnosti je, aby podnetov bolo čo najviac a zamestnanci spoločnosti, ale aj dodávateľov prispievali k zvyšovaniu bezpečnosti na pracoviskách. Podnety možno nahlasovať anonymne aj neanonymne, a to buď do e-mailovej schránky kultura.bezpecnosti@javys.sk alebo do fyzických schránok inštalovaných na pracoviskách. Každý zamestnanec má možnosť upozorniť na akýkoľvek problém, ktorý považuje za hľadisko kultúry bezpečnosti, pracovného prostredia, pracovných podmienok alebo z hľadiska pracovných vzťahov a uvedomenia si priority bezpečnosti za dôležitú. Všetkých, ktorí vstupujú do priestorov JAVYS chceme týmto motivovať, aby venovali pozornosť každému detailu, ktorý by mohol úroveň kultúry bezpečnosti pozdvihnúť.

Za 10 rokov existencie schránky kultúry bezpečnosti bolo do nej zaslaných a následne riešených tridsaťšesť podnetov.

Mgr. Gabriela Valancová,
inžinierka riadenia kultúry bezpečnosti a evidencie jadrových materiálov

Havarijné cvičenie so simuláciou viacerých mimoriadnych udalostí

Havarijné cvičenie „HRAB 2022“ preverilo pripravenosť havarijnej odozvy a splnilo zákonné požiadavky. Zúčastnilo sa na ňom 674 osôb.

V areáli spoločnosti JAVYS v Jaslovských Bohuniciach sa 21. septembra 2022 konalo pravidelné celoareálové havarijné cvičenie so simuláciou viacerých mimoriadnych udalostí, do ktorého boli zapojené spoločnosti JAVYS, a. s., JESS, a. s., a VÚJE, a. s.

Cieľom cvičenia bolo preverenie postupov pre klasifikáciu, lokalizáciu a likvidáciu simulovaných udalostí na jadrových zariadeniach, preverenie funkčnosti vnútorného varovného a vyzvučiacieho systému, preverenie komunikácie medzi všetkými zainteresovanými zložkami, časových limitov, funkčnosti technických prostriedkov a evakuácie osôb.

Počas všetkých simulovaných udalostí na území JZ JAVYS, a. s., boli v rámci cvičenia okamžite prijaté protiradiačné opatrenia a bezpečnostné opatrenia na ochranu života a zdravia zamestnancov, obyvateľov okolitých obcí a na ochranu životného prostredia. Aj počas tohtoročného havarijného cvičenia bola preverená funkčnosť informačných tokov medzi účastníkmi celoareálového havarijného cvičenia s predstaviteľmi verejnej správy, samosprávy, správnych definovaných ochranných opatrení, bezpečnostnej a záchranej služby, či súčinnosti s externými zložkami (ÚJD SR, ÚVZ SR, MV SR a Polície).

Na havarijnom cvičení sa zúčastnilo 674 osôb a uskutočnilo sa podľa plánovaného technologického scenára a časového harmonogramu. Inšpektori z Úradu jadrového dozoru, v rámci vyhodnotenia cvičenia bezprostredne po jeho skončení uviedli, že pravidelné cvičenie splnilo zákonné požiadavky.

Evakuácia zranenej osoby zo strechy budovy prostredníctvom plošiny IVECO ALP 555.

Transport zranenej osoby do Závodného zdravotného strediska.

Pozorovatelia z ÚVZ SR a OÚ – odbor CO Trnava a pozorovatelia SE, a. s., s inšpektormi ÚJD SR boli prítomní na zhromaždis-

kách, v krytoch a pri všetkých simulovaných udalostiach.

Celoareálové havarijné cvičenie sa koná každoročne v súlade so zákonom NR SR 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva, vyhláškou ÚJD SR č. 55/2006 Z. z. a schváleným harmonogramom havarijných cvičení pre daný rok. O plánovanom cvičení boli prostredníctvom verejnoprávných médií (Slovenská televízia, Slovenský rozhlas a Tlačová agentúra Slovenskej republiky) včas informovaní občania a písomne aj starostovia okolitých obcí.

Mgr. Miriam Žiaková, hovorkyňa
Foto: Mgr. Jana Čápková

Činnosť personálu DEKO uzla.

↑ Činnosť Havarijnej komisie JAVYS.
↓ Nácvik likvidácie environmentálnej udalosti - únik HNO₃.

Predlekárska pomoc zranenej osobe jednotkou závodného hasičského útvaru pred transportom.

Posledný parogenerátor bol rozrezaný

Rezanie posledného parogenerátora (PG64) v odstavenej jadrovej elektrárni V1 v Jaslovských Bohuniciach sa skončilo 25. augusta 2022 o 9:45 hod. Fragmentácia všetkých dvanástich parogenerátorov trvala 33 mesiacov.

Jednou z úloh v rámci projektu D4.2 - Demontáž veľkorozmerných komponentov primárneho okruhu bola aj demontáž a fragmentácia parogenerátorov (PG). Zhotoviteľ zhodnotil stav jednotlivých PG po dekontaminácii, na základe analýz mal navrhnúť buď ďalšiu predmontážnu dekontamináciu, následne demontáž a fragmentáciu, alebo priamo demontáž a fragmentáciu. Na mieste posúdil vhodnosť priestorov, v ktorých sa PG nachádzali na rezanie a ďalšie potrebné úpravy, aby bola úloha splniteľná. Spracoval fragmentačný plán a plán nakladania s nafragmentovaným materiálom. Základnou požiadavkou na pracovisko bola realizácia oddeleného rezania nekontaminovanej časti parogenerátora od kontaminovanej, ktorou počas prevádzky prechádzala voda primárneho okruhu. Výsledkom tohto prístupu bolo uvoľnenie maximálneho množstva kovového materiálu do životného prostredia. Samozrejme, demontáži a fragmentácii PG predchádzali činnosti ako odpojenie PG od primárnych potrubí, parovodov, napájacej vody, havarijného doplnovania a meraní.

Zhotovitelia projektu, konzorcium „Westinghouse Electric Spain S.A.U., Westinghouse Electric Sweden AB, VUJE a.s.“, si práce spojené s realizáciou projektu rozdelili, činnosti na PG realizovala spoločnosť VUJE, a.s. V rámci ponuky predložili plán demontáže a fragmentácie PG, ktorý bol odlišný s dovtedajšou predstavou realizácie prác a zahŕňal odstojenie PG na mieste, v tom čase vybudovanie pracoviska a skladových priestorov na odloženie demontovaných PG v priestoroch bývalej strojovne – SO 490:V1, transport PG na novovybudované skladovacie priestory, následný transport na pracovisko a fragmentáciu. Pracoviskom fragmentácie PG bola novopostavená hala v strojovni s prepojením na kontrolované pásmo, cez priestor uvoľňovacieho pracoviska.

Táto koncepcia bola zvolená z dôvodu krátkosti času realizácie projektu, potreby urýchlene vyprázdniť priestory parogenerátorov pre budovanie bazénov rezania tlakových nádob a vnútroreaktorových častí. Plán bol schválený a začala sa realizácia, na ktorej sa podieľala Technická univerzita v Košiciach (TUKE), ktorá navrhovala a vyrábala zariadenia

pre pracovisko fragmentácie. Spoločnosť ŠKODA JS, a. s., zabezpečovala uvoľnenie PG zo závesov, transport PG do strojovne a následný transport na fragmentačné pracovisko. Spoločnosť Technos, a. s., odstrojovala PG a realizovala samotnú fragmentáciu PG. Stavebné práce vykonávala spoločnosť JOMA Slovakia, spol. s. r. o. Na projektovaní, riadení a koordinácii všetkých činností sa podieľali pracovníci spoločnosti VUJE, a. s.

Prvý parogenerátor bol prepravený do objektu bývalej strojovne 13. marca 2019 o 11.00 hod., posledný, dvanásť parogenerátor, bol prevezený 11. júla o 11.00 hod. Váha jedného parogenerátora je 145 ton, dĺžka 11,8 m a vnútorný priemer 3 210 mm. Na samotný presun PG sa pre jeho vysokú hmotnosť použil špeciálny samohybný náves. Súbežne s prácami v lokalite sa vykonávali aj vývojové práce na fragmentačných zariadeniach v Technickej univerzite v Košiciach. Vývoj a výroba bola ukončená tzv. FAT skúškami na funkčnosť jednotlivých technologických zariadení, ktoré sa uskutočnili 13. a 14. júna 2019 na simulačnom modeli PG v priestoroch TUKE v Košiciach. Následne boli zariadenia prevezené do už postavenej haly fragmentácie, kde sa za účasti pracovníkov JAVYS, a. s. a lokálneho inšpektora ÚJD SR uskutočnilo predkomplexné vyskúšanie tzv. PKV. Po úspešných skúškach bol do fragmentačného pracoviska zavezený prvý PG11 a 6. 12. 2019 začala fragmentácia. Zároveň začalo komplexné vyskúšanie zariadení, tzv.

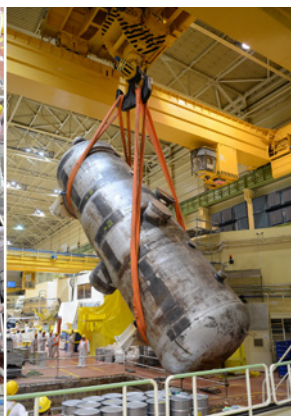
Po úspešnom vykonaní KV a fragmentácii prvého PG, nasledovalo vyhodnotenie a schválenie programu KV, zavezenie druhého PG15 a pokračovala fragmentácia. Posledné rezanie PG64 bolo ukončené 25. 8. 2022 o 9:45 hod. Fragmentácia parogenerátorov trvala 33 mesiacov. Pracovníci podieľajúci sa na prácach samotnej fragmentácie pracovali na jednu 12 hodinovú zmenu. Takéto nasadenie pracovníkov bolo však z pohľadu časového harmonogramu nedostatočné, preto pristúpili k dvojzmennej prevádzke - denná, nočná, čím sa práce výrazne urýchlili.

Fragmentačné činnosti sa neobišli bez ťažkostí. Zasiahla pandémia koronavírusu, poruchy zariadení, nedostatok náhradných dielov, poruchovosť hlavných riadiacich jednotiek, čo viedlo zhotoviteľa k rozhodnutiu vyrobiť druhý manipulátor. Ten bol po skúškach nasadený v septembri 2021. Po odstránení závad na prvom manipulátore boli v prevádzke oba manipulátory súbežne.

Celkovo bolo z parogenerátorov demontovaných 1740 t materiálu. Z toho bolo priamo po fragmentácii uvoľnených do Životného prostredia 796 t zhodnotiteľného materiálu. 944 t tvoril materiál kontaminovaný rádioaktívnymi látkami. Tento bol podľa spôsobu ďalšieho spracovania rozdelený na pevný rádioaktívny odpad určený na vysokotlaké lisovanie (403 t), pevný rádioaktívny odpad (73 t) určený na vymie-

1. Vyberanie z boxu parogenerátora

2. Transport z reaktorovej sály

3. Transport do strojovne

4. Transport na pracovisko fragmentácie

5. Fragmentácia teplovýmenných rúrok pomocou robotického ramena

6. Fragmentácia plášťa parogenerátora

KV. Komplexné vyskúšanie sa konalo počas celého procesu fragmentácie prvého PG, pretože sa použilo viac zariadení ako kotúčové pily na obvodové a pozdĺžne rezanie plášťa PG, lanové pily na rezanie kolektorov PG, kotúčové pily na rezanie rúrok PG ovládanej robotickým ramenom, nožnice na strihanie PG a páliaceho zariadenia a pásová píla na rezanie kolektorov.

Ako prvý bol odstraňovaný plášť parogenerátora, ktorý bol ďalej fragmentovaný na rozmery vhodné pre ohradové palety a do hmotnosti 1 tony. Následne boli manipulátorom fragmentované samotné teplovýmenné rúčky parogenerátora a v závere, pomocou pásovej pily bol fragmentovaný kolektor parogenerátora.

ranie v Integrálnom sklade rádioaktívnych odpadov (IS RAO) v Jaslovských Bohuniciach alebo na priame zalatie do vláknotbetónového kontajnera (VBK) a následne bezpečné uloženie v Republikovom úložisku rádioaktívnych odpadov (RÚ RAO) v Mochovciach a kovový kontaminovaný materiál (468 t), ktorý bol určený na podemontážnu fragmentáciu a dekontamináciu. Tento materiál sa priebežne dekontaminuje na fragmentačných a dekontaminačných zariadeniach JE V1 a uvoľňuje do Životného prostredia. Úspešnosť doterajšej dekontaminácie kovových kontaminovaných materiálov v rámci projektu D4.2 dosahuje 98 %.

Ing. Juraj Ondrušek, špecialista riadenia demontáže technologických zariadení HVB
Foto: Rastislav Prítrský

Spoločnosti JAVYS a JESS navštívil eurokomisár, Maroš Šefčovič

Podpredseda Európskej komisie pre medziinštitucionálne vzťahy a strategický výhľad, Maroš Šefčovič navštívil 16. septembra 2022 spoločnosti JAVYS a JESS v Jaslovských Bohuniciach.

Eurokomisár so svojím tímom z Európskej komisie absolvovali prehliadku priestorov strojomne jadrovej elektrárne V1 v Jaslovských Bohuniciach, ktorej vyradovanie bolo spolufinancované z európskych zdrojov, následne prehliadku Medziskladu vyhoretého jadrového paliva a stavbu novej, modernejšej, takzvanej suchej časti skladu vyhoretého jadrového paliva. Členovia delegácie sa zaujímali aj o poslanie a činnosti spoločnosti, ktoré im priblížil film o vyradovanom procese JE V1.

Delegáciu v úvode sprevádzal generálny riaditeľ JAVYS, Pavol Štuller, ktorý ich oboznámil s progresom vyradovania JE V1 (vyradovanie JE V1 je spolufinancované z európskych zdrojov), skúsenosťami, ktorými JAVYS disponuje vo vyradovanom procese jadrových elektrární a spracovaní rádioaktívnych odpadov, ale aj o tom ako sa spoločnosť delí o poznatky nielen na európskej úrovni.

Riaditeľ spoločnosti JESS, Roman Sporina za účasti predsedu dozornej rady, Rastislava Podhorca, prezentoval tímu eurokomisára činnosti spoločnosti JESS. Projekt Nového jadrového zdroja, prípravu nového projektu OZE, ktorého cieľom je výroba elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov a projekt výroby zeleného vodíka. Venovali sa zámeru projektu - výrobe zeleného vodíka z elektriny z fotovoltaickej elektrárne v lokalite Jaslovské Bohunice a jeho efektívnemu využitiu primárne v systéme verejnej autobusovej dopravy na Slovensku. Priblížili tiež aspekty využitia vodíka v širšom európskom priestore.

Na záver si mali všetci možnosť prezrieť a vyskúšať riadiť predvádzaný vodíkový autobus slovenskej výroby a vodíkový automobil Toyota Mirai, ktorý zapožičala agentúra SIEA.

Generálny riaditeľ JAVYS Pavol Štuller, predseda dozornej rady JESS Rastislav Podhorec a eurokomisár Maroš Šefčovič.

„Veľmi pekne ďakujem za pútavý program pre celý tím z Európskej komisie. JAVYS a JESS robia skvelú prácu pre Slovensko aj Európsku úniu. Som veľmi rád, že kolegovia mohli vidieť expertízu, vedeckosť a vynaliezavosť slovenských odborníkov,“ uviedol v knihe návštev Maroš Šefčovič.

Mgr. Jana Čápková, koordinátorka komunikácie

Foto: Rastislav Prítrský

Eurokomisár so svojím tímom z Európskej komisie.

SLOVAKIATECH EXPO 2022 – Vízia udržateľného sveta

“Technológie a inovácie pomáhajú ľudstvu už od nepamäti. Či to bolo vynájdenie parného stroja, elektriny, žiarovky, prvého mechanického počítača pred dvesto rokmi alebo prvej rakety, ktorá umožnila človeku dosiahnuť na vesmír. Do technológií a inovácií vkladá ľudstvo nemalé nádeje aj dnes. Veríme, že vďaka technologickým inováciám dokážeme navrhnuť spôsob ako vyrábať dostupnú a bezpečnú energiu alebo sa dopravovať efektívnejšie - bez toho, aby sme spôsobovali nenávratné škody na našom životnom prostredí a prírodných zdrojoch. Veríme, že nové technológie nám umožnia v oveľa väčšej miere sprístupniť vesmír a hľadať možné spôsoby pre globálne prežitie ľudstva. A taktiež veríme, že vďaka novým technológiám budeme môcť žiť v budúcnosti zdravšie a aj dlhšie ako naši predkovia.”

PhDr. Juraj Miškov, Prezident SlovakiaTech

Generálny riaditeľ JAVYS Pavol Štuller o malých modulárnych jadrových reaktoroch.

V dňoch 20. – 21. 9. 2022 sa v košickom Kulturparku konal 4. ročník najväčšej odbornej inovačnej a technologickej konferencie a veľtrhu na Slovensku, pričom spoločnosť JAVYS bola jedným z hlavných partnerov, aby podporila myšlienku „Technológia podporujúca ľudstvo“ a napredovanie Slovenska v oblasti nových technológií a inovácií, ktoré sú našou budúcnosťou.

SlovakiaTech je najväčšia medzinárodná odborná konferencia a inovačno-technologický veľtrh firiem, ktorého cieľom bolo stretnutie slovenských a zahraničných odborníkov v oblasti inovácií, priemyslu a priemyselných technológií, energetiky, dopravy a logistiky, v oblasti životného prostredia a vzdelávania, ako aj prezentácie vedeckého a inovačného potenciálu slovenských technologických firiem.

K sprievodným podujatiam patrila výstavná časť – EXPO, kde mali svoje expozície jednotlivé univerzity ako Technická univerzita a Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Slovenská technická

univerzita v Bratislave, Žilinská univerzita a Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre, ale aj jednotlivé Workshopy.

Zaujímavosťou bol prvý slovenský vodíkový športový automobil Matador MH2, slovenský vírnik NISUS od spoločnosti Jokertrike, iBross- model mobilnej veže riadenia letovej prevádzky a pre milovníkov kávy aj robotický barista.

Konferencie sa zúčastnila nielen odborná verejnosť, zástupcovia technologických a inovatívnych firiem, univerzít a vysokých škôl, ale vysokú účasť malo zastúpenie študentov odborných stredných a vysokých škôl, ako aj laická verejnosť.

Hlavnými témami konferencie boli udržateľnosť, prepojitelnosť a dlhovekosť. Zameranie bolo dominantne orientované na témy problematiky bezuhlíkovej technológie, jadrovej energetiky, využitie vodíka, elektromobilitu, z oblasti rozrastajúceho sa vesmírneho priemyslu, budúcnosť leteckého priemyslu, budúcnosť digitálneho zdravotníctva, využívanie moderných aplikácií a rozložiteľných implantátov.

Jednou z nosných tém dotýkajúcich sa budúcnosti jadrovej energetiky v podobe malých modulárnych jadrových reaktorov predstavil aj generálny riaditeľ JAVYS, Pavol Štuller. Tému vodíka „Energia bez emisií“ priblížil predseda dozornej rady spoločnosti JESS Ing. Rastislav Podhorec.

Medzi popredných zahraničných spikrov v oblasti energetiky a udržateľnosti patrili Arash Aazami, ktorý priblížil víziu budúcnosti založenej na spravodlivom prístupe k obnoviteľným zdrojom pre všetkých. O udržateľnej spoločnosti taktiež svoju prezentáciu viedli aj Matthew Griffin a Stewart Rogers. Z oblasti inovácií zdravotníctva a umelej inteligencie mali zastúpenie Lucien Engelen a Shafi Ahmed, ktorí sú svetovo uznávanými lídrami vo svojich oboroch.

Ako je uvedené v úvode, cieľom konferencie bolo predovšetkým zvýšenie inovatívnej výkonnosti Slovenska a podpora slovenskej ekonomiky. Podľa slov výkonnej riaditeľky, Aleny Jerglovej, bez prepojenia a fungovania vedy, výskumu a univerzít so súkromnými firmami a tvorcami inovačných politík, je nemožné, aby sme na Slovensku dosiahli akýkoľvek pokrok.

Mgr. Lucia Vargačíková, koordinátorka komunikácie
Zdroj foto: Slovakia Invest agency

Predseda dozornej rady JESS Rastislav Podhorec o Energii bez emisií.

Expozícia spoločnosti JAVYS, a. s.

Prvý slovenský vodíkový športový automobil Matador MH2.

Prepravy čerstvého a vyhoretého jadrového paliva a záchyty rádioaktívnych materiálov neznámeho pôvodu

Spoločnosť JAVYS uskutočnila od začiatku roka do 31. augusta 2022 dve prepravy vyhoretého jadrového paliva, zabezpečovala štyri prepravy čerstvého jadrového paliva a uskutočnila desať záchytov rádioaktívnych materiálov neznámeho pôvodu.

Od začiatku roka do 31. augusta 2022 spoločnosť JAVYS, a. s., uskutočnila dve prepravy vyhoretého jadrového paliva (VJP) zo IV. bloku jadrovej elektrárne EBO a jednu prepravu VJP z I. bloku SE-EMO. Celkovo bolo do jadrového zariadenia Medzisklad vyhoretého jadrového paliva JAVYS, a. s., v Jaslovských Bohuniciach prepravených 210 ks VJP.

Okrem toho zabezpečovala spoločnosť JAVYS, a. s. činnosti technickej a havarijnej skupiny pri realizácii štyroch prepráv čerstvého jadrového paliva (ČJP), ktoré boli realizované formou letecko-cestnej prepravy. Uvedeným spôsobom bolo prepravených od producenta ČJP do prevádzkovaných jadrových blokov SE, a. s. celkovo 286 ks ČJP.

Transport čerstvého a skladovanie vyhoretého jadrového paliva patria medzi činnosti, ktoré vykonáva spoločnosť JAVYS, a. s., ako držiteľ potrebných povolení dozorných orgánov, disponuje odborným personálom a prostriedkami potrebnými na výkon týchto činností, ktorú pri zachovaní vysokého štandardu jadrovej bezpečnosti realizuje s maximálnym ohľadom na životné prostredie. Činnosti prepráv ČJP a VJP vykonávané Jadrovou a vyradovacou spoločnosťou, a. s., významne prispievajú k energetickej bezpečnosti, ktorá v konečnom dôsledku vedie k úplnej sebestačnosti vo výrobe elektrickej energie v Slovenskej republike a k zníženiu úrovne uhlíkovej stopy.

V rámci činností zabezpečovaných spoločnosťou v oblasti záchytov Rádioaktívnych materiálov neznámeho pôvodu (RMNP) spoločnosť JAVYS uskutočnila od začiatku roka do 31. augusta 2022 desať záchytov (RMNP) na území SR. Išlo o štyri súčiastky poľnohospodárskej techniky v Poľnohospodárskom družstve v Búči, jedna súčiastka poľnohospodárskej techniky v Poľnohospodárskom družstve Bátorove Kosihy a dve súčiastky poľnohospodárskej techniky v spoločnosti KOUEX s. r. o., v Liptovskom Mikuláši. Jeden záchyt súčiastky vojenskej techniky/ciferníka bol realizovaný v spoločnosti zabezpečujúcej zber druhotných surovín ŽP EKO QELET v Hliníku nad Hronom. Na Železničnej stanici Bratislava – Vajnory sa nachádzal trezor a oceľová rúra. V Železiarni

Podbrezová bol realizovaný záchyt sondy, dvoch potrubí s inkrustom a v Zberných surovinách v Nových Zámkoch rúra s inkrustom a súčiastka poľnohospodárskej techniky. Jeden realizovaný výjazd bol bez detekcie rádionuklidov. Spoločnosť JAVYS, a. s., je oprávnenou organizáciou na nakladanie a manipuláciu s opustenými žiaričmi, rádioaktívnymi odpadmi neznámeho pôvodu, nepoužívanými žiaričmi a rádioaktívnymi materiálmi. Ich dohľadom, spracovaním, uskladnením a inými súvisiacimi činnosťami chráni životné prostredie a zdravie obyvateľstva. Záchyty RMNP sa realizujú v súčinnosti so zložkami Ministerstva zdravotníctva, Ministerstva dopravy a výstavby a Ministerstva vnútra SR. Spoločnosť JAVYS zabezpečuje dohľadanie, identifikáciu a zdokumentovanie RMNP na mieste nahláseného výskytu. Zvyčajne sa nachádzajú v zberných surovinách alebo u spracovateľov železného šrotu. Po ich identifikácii a zdokumentovaní sa RMNP prepravujú na ďalšie nakladanie do JAVYS, a. s. Materiály, ktoré spĺňajú limity pre uloženie v Republikovom úložisku rádioaktívnych odpadov (RÚ RAO) sa priebežne spracovávajú a upravujú do bezpečnej formy do vláknotbetónových kontajnerov a následne sú prepravené do RÚ RAO na ich uloženie, čím je zabezpečené ich definitívne odizolovanie od životného prostredia.

Mgr. Jana Čápková, koordinátorka komunikácie

Foto: Branislav Malovec

Ciferník vojenskej techniky.

Súčiastka poľnohospodárskej techniky.

Zachytené súčiastky poľnohospodárskej techniky zo stroja na fotografii.

Zhodnotili sme takmer tisíc ton materiálu

Spoločnosť JAVYS, a. s., v prvom polroku 2022 v rámci vyradovacieho procesu jadrových elektrární A1 a V1 zhodnotila z vyradovaného materiálu viac ako tisíc ton druhotných surovín.

V rámci vyradovacieho procesu jadrových elektrární A1 a V1 vrátila spoločnosť JAVYS, a. s., v prvom polroku 2022 do recyklačného procesu 1 056 ton druhotných surovín.

Z celkového objemu tvoril najväčší objem druhotných surovín železný šrot, a to až 889,78 ton. Druhou surovinou s najväčším objemom,

ktorá putovala do recyklačného procesu, bola nehrdzavejúca oceľ v objeme 140,86 tony.

Zhodnocovanie materiálov, minimalizácia tvorby odpadov a ochrana životného prostredia patria medzi hlavné ciele spoločnosti JAVYS, a. s. Finančné prostriedky, ktoré spoločnosť JAVYS, a. s., recyklačným procesom získava, sa opätovne investujú do procesu vyradovania jadrových zariadení, čím dochádza k úspore finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu a v prípade vyradovania JE V1 prostriedkov Európskej únie a Slovenskej inovačnej a energetickej agentúry.

Mgr. Jana Čápková, koordinátorka komunikácie

Prehľad materiálov odovzdaných na recykláciu a ich objemov v prvom polroku 2022

Druh materiálu	Hmotnosť (t)
Olovo	18,32
Nehrdzavejúca oceľ	140,86
Výstuž betónových konštrukcií	6,84
Železný šrot	889,78
SPOLU	1 055,80

Ukončili sme ďalší dôležitý projekt - D4.1 modifikácia elektrárne a montáž nových zariadení

Projekt sa realizoval viac ako päť rokov (15. 2. 2017 do 15. 7. 2022) a jeho účelom bolo vykonanie stavebných a technologických úprav nevyhnutných pre plynulé a bezpečné vyradovanie jadrovej elektrárne (JE) V1 v Jaslovských Bohuniciach.

Najväčší objem prác predstavovali činnosti súvisiace s odstránením technologickej závislosti Medziskladu vyhoretého paliva (MSVP) od JE V1. Niektoré služby pre MSVP boli totiž zabezpečované práve prostredníctvom špecifických zariadení JE V1, ktoré sú v budúcnosti určené na vyradenie.

Konkrétne išlo o:

- dodávku demineralizovanej a chladenej vody,
- odvod kontaminovaných vôd a vysýtených ionexov,
- dodávku regeneračných a dekontaminačných roztokov,
- káblové pripojenie pre technologicko-informačný systém a elektropožiaru signalizáciu.

Náhrada týchto pomocných systémov bola riešená vybudovaním nových a úpravou existujúcich zariadení.

Ďalej projekt zahŕňal inštaláciu aerosólovej filtrácie do odsávacieho systému reaktorovej sály JE V1 a drobné stavebné úpravy, ktorých účelom bolo zvýšenie kapacity transportných trás využívaných počas vyradovania JE V1. Z hľadiska príbuznosti jednotlivých činností pre účely projektovania, licenčného procesu a samotnej realizácie bol rozsah projektu rozdelený do siedmich samostatných podprojektov:

1. Stavebné a technologické modifikácie v objekte SO 800:V1,
2. Modifikácia systému výroby chladenej vody pre vzducho-technické zariadenia,

3. Modifikácia systému dodávky chladenej vody a demineralizovanej vody pre MSVP,
4. Modifikácia káblového pripojenia MSVP pre LAN, TIS a EPS,
5. Modifikácia odvodu kontaminovaných vôd z MSVP,
6. Výstavba stáčačkej stanice MSVP, inštalácia potrubných trás pre stáčanie regeneračných a dekontaminačných roztokov v MSVP,
7. Demontáž potrubných kanálov APK-M a SPK-M (vrátane demontáže potrubných trás).

Projektový tím sa musel počas realizácie projektu vysporiadať s mnohými rizikami, ktoré mohli negatívne ovplyvniť celkový výsledok. Išlo najmä o mimoriadne rôznorodý a zložitý rozsah projektu, ktorý sa dotýkal prakticky všetkých jadrových zariadení v lokalite JAVYS Jaslovské Bohunice. Ďalej to bola rozsiahla projektová príprava, komplikovaný licenčný proces, problémy v dodávateľsko-odberateľských vzťahoch, zvýšené požiadavky na technický dozor investora a v neposlednom rade opatrenia proti šíreniu ochorenia COVID-19. Nevyhnutnou bola úzka spolupráca všetkých zainteresovaných útvarov, ktorá sa realizovala v rámci pravidelných mesačných stretnutí, osobitných technických stretnutí, ale aj formou osobnej každodennej komunikácie. Všetky ciele projektu stanovené v zmluve boli splnené a nové a upravené zariadenia plnia svoju funkciu.

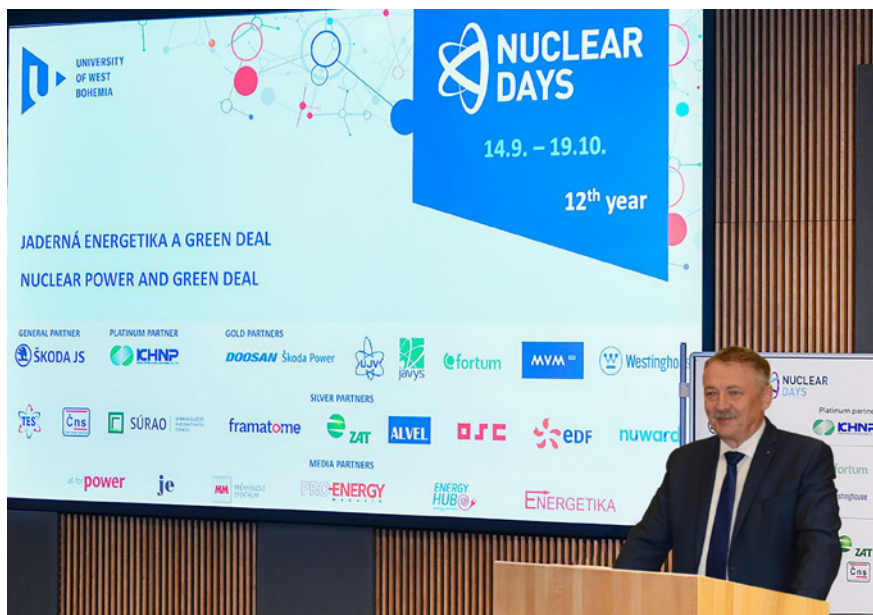
Ing. Radovan Jadrný,
projektový manažér BIDSF

Jadrové dni v Plzni 2022

Zaujímavosti o jadrovej energetike, energetické problémy súčasnosti, ako funguje jadrový reaktor, je jadrová energia bezpečná, ekologická, užitočná - aj o týchto témach sa dozvedeli účastníci konferencie Jadrové dni 2022, ktorá sa konala už po dvanásťkrát v dňoch 14. – 15. 9. 2022 na Západočeskej univerzite (ZČU) v Plzni.

Prvé dva dni konferencie patrili zahajovacej konferencii na tému Jadrová energetika a Green Deal, ktorej udelili záštitu minister priemyslu a obchodu ČR Jozef Síkela a rektor ZČU v Plzni Miroslav Holeček. Na druhý deň konferencie, na ktorej prednášali experti z odboru, zastupovali spoločnosť JAVYS, a. s. Ing. Marián Vrtoch, riaditeľ divízie V1 a PMU a Ing. Eva Hrašnová, manažérka podpory realizácie vyradovania V1. Riaditeľ divízie V1 a PMU vystúpil v sekcii prednášok „Vyradovanie JE a dlhodobé skladovanie RAO“ s prezentáciou o vyradovaní JE V1. Jadrová a vyradovacia spoločnosť, a. s. je zlatým partnerom konferencie.

Jadrové dni pokračujú i po konferencii. Celú akciu sprevádza výstava, inštalovaná až do 19. októbra 2022 v priestoroch vstupnej haly strojárskych fakulty Západočeskej univerzity, na ktorej sa podieľa množstvo firiem z ČR a zo zahraničia. Na výstave možno vidieť modely reaktorov, modely kontajnerov na vyhoreté palivo, model hlbinného úložiska na vyhoreté palivo, model palivovej tyče pre tlakovodné PWR 1000 reaktory, rádiometer a oveľa viac. V priebehu Jadrových dní prebiehajú odborné prednášky pre študentov stredných škôl spojené so súťažou s témami Žijeme v poli

žiarenia, Od prírodného jadrového reaktora k jadrovej energetike, Mýty a fakty o jadre + Fukušima 11 rokov potom, Energetický mix a úlohy jadrovej energetiky, Životné prostredie a rádioaktívne odpady.

Text a foto: **Ing. Eva Hrašnová,**
manažérka podpory realizácie vyradovania V1

Členovia OIK Jaslovské Bohunice a Mochovce v Španielsku

Členovia občianskych informačných komisií (OIK) Jaslovské Bohunice a Mochovce sa každoročne zúčastňujú jednej zahraničnej pracovnej cesty, aby si porovnali skúsenosti z činnosti obdobných občianskych združení pri jadrových zariadeniach v zahraničí ako sú na Slovensku, benefítov, ktoré dostávajú mestá a obce od prevádzkovateľov jadrových zariadení a načerpali prípadné inšpirácie na zlepšenie vzájomnej komunikácie, finančných bonusov, či pri riadení samosprávy a benefitoch pre občanov.

Tento rok sa spoločne vybrali do Španielska a navštívili Jadrovú elektrárňu Ascó, infocentrum elektrárne a obec Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant, kde sa stretli aj so starostom obce, Alfonsom Garcíom. Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant je obec, ktorá mala pôvodne iba tristo obyvateľov, v súčasnosti ich tam žije päťtisíc. Je rozvinutá a každoročne sa do nej prisťahuje mnoho nových obyvateľov. Rozšírila sa po sprevádzkovaní jadrovej elektrárne a po spustení vyradovacieho procesu odstavenej jadrovej elektrárne. Obec má aj vďaka týmto pracovným príležitostiam dnes 100 % zamestnanosť, zadarmo mestský autobus, krytý bazén, poskytuje rôzne služby, pomoc dôchodcom, nechýba materská a hudobná škola či vlastná lokálna televízia. Rozpočet približne 20 mil. €, z toho 7 mil. € z prevádzkovej jadrovej elektrárne a asi milión z odstavenej jadrovej elektrárne za úložisko rádioaktívnych odpadov. Obec dostáva aj štátne dotácie na bezpečnosť a ekonomický rozvoj. Už dnes však myslia aj na dokončenie vyradovacieho procesu jadrovej elektrárne a možné ukončenie prevádzky jadrovej elektrárne, ktorej o pár rokov

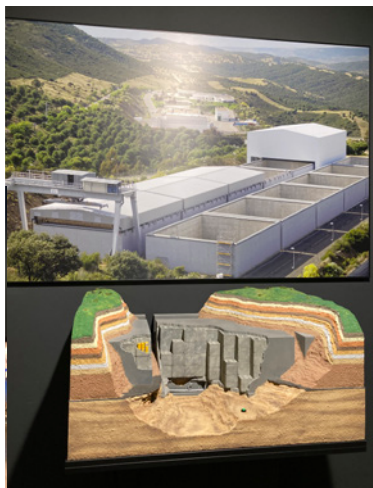
Členovia OIK Jaslovské Bohunice a Mochovce pred Jadrovou elektrárnou Ascó II.

končí platnosť povolenia na prevádzku, a preto už v niekoľkoročnom predstihu pripravili ako alternatívu, ktorá nahradí následne zaniknuté pracovné príležitosti dva priemyselné parky (20 a 40 hektárov) kde je už v súčasnosti prevádzkovaných takmer 80 podnikov. Priemyselné parky platia najnižšie dane aké sú zo zákona povolené a elektrárne zasa najvyššie. Obyvatelia majú o polovicu nižšie obecné dane ako v iných mestách. Okolité obce sú združené v organizácii ako je na Slovensku naša OIK. Snažia sa o spoločný rozvoj a neboria sa bojkotom žiadnych treťosektorových organizácií. Majú tri úrovne ochranného pásma a pomoc obciam je odstupňovaná. Závislé veličiny na finančnú podporu sú vzdialenosť a počet obyvateľov.

Text a foto: **Mgr. Miriam Žiaková**, hovorkyňa

Expozícia infocentra Jadrovej elektrárne Ascó II.

Monitorovacia misia Programu Bohunice

V rámci pravidelného monitorovania pokroku projektov vyradovania jadrovej elektrárne V1 sa v dňoch 26. – 28. septembra 2022 v spoločnosti JAVYS, a. s., konala „Monitorovacia Misia Programu Bohunice“, ktorej sa zúčastnili zástupcovia Európskej komisie (EK) Alessandra Politi, Ines SIEDER-BERTILSSON, zástupca Ministerstva hospodárstva SR (MH SR) Martin Urminský, zástupca Európskej banky pre obnovu a rozvoj (EBOR) Steven White a zástupcovia Slovenskej inovačnej a energetickej agentúry (SIEA) Peter Kovár a ďalší. Monitorovacie misie sa uskutočňujú dvakrát ročne v súlade s Nariadením Rady (EURATOM) 2021/100 a ich cieľom je zhodnotenie pokroku vo vyradovaní jadrovej elektrárne (JE) V1 za predchádzajúce šesťmesačné obdobie. Zástupcovia EK navštívili priestory Republikového úložiska rádioaktívnych odpadov (RÚ RAO) v Mochovciach, oboznámili sa s aktuálnym stavom jednotlivých projektov i budúcich plánovaných aktivít súvisiacich s vyradovaním JE V1 a pozitívne hodnotili priebeh vykonávaných činností v rámci Programu Bohunice.

Zástupcovia EK na RÚ RAO v Mochovciach. Foto: Rastislav Pítrský

Počas misie boli prediskutované otázky týkajúce sa organizácie prípravy Monitorovacieho výboru, ktorý sa uskutoční 8. novembra 2022 v Luxemburgu. Ďalej dokumenty „Pracovný program 2023–2024“, ktorý popisuje plánované činnosti súvisiace s Programom Bohunice na nasledujúce 2 roky a „Monitorovaciu správu za obdobie 1–6/2022“, ktorá hodnotí dosiahnuté ciele, výsledky a ukazovatele plnenia pokroku vyradovania JE V1 za 1. polrok 2022.

Program Bohunice

Činnosti vyradovania JE V1 sú spolufinancované z prostriedkov Európskej únie (EÚ) prostredníctvom Programu Bohunice. Jeho cieľom je pomôcť Slovenskej republike pri uskutočňovaní postupného procesu smerujúceho ku konečnému vyradeniu blokov 1 a 2 JE V1 v súlade s plánom vyradovania z prevádzky pri súčasnom zachovaní

najvyššej úrovne bezpečnosti.

Ing. Jozef Haring, tím líder plánovania a technického inžinieringu projektov vyradovania JE V1

Slnko svieti na všetky deti – tento rok aj s podporou JAVYS

Projekt INTEGRÁCIA, ktorý realizuje Občianske združenie Integrácia, spája svet dospelých a detí. Umožňuje vstúpiť do ich krehkého sveta a ukázať cestu k vzájomnej tolerancii a porozumeniu.

Aktivity združenia spájajú základné a špeciálne školy, detské domovy, na-

Zdroj foto: OZ Integrácia

dácie, občianske združenia, centrá voľného času a známe osobnosti zo sveta športu, kultúry, obyčajných ľudí, ale predovšetkým všetky deti bez rozdielu. Tohtoročné vyvrcholenie aktivít občianskeho združenia sa konalo 22. septembra na futbalovom štadióne v Nitre, formou Najväčšej športovej charitatívnej exhibície, ktoré sa uskutočnilo pri príležitosti Pamätného dňa rešpektu a eliminácie nenávisťných prejavov na deťoch. K neopakovateľnej atmosfére prispelo 7 000 prítomných žiakov a študentov a množstvo osobností z verejného a športového života. Z vyzbieraných príspevkov bolo podporených množstvo organizácií a spoločnosť JAVYS, ktorá bola reklamným partnerom podujatia sa k hodnotám a myšlienke podpory a ochrany detí hrdo hlási.

Divé maky – talentovaný maliar Braňo Piskor

Spoločnosť JAVYS sa pred rokom zapojila do projektu Divé maky a podporila štúdium talentovaného žiaka Braňa, ktorý vyrastal v znevýhodnenom prostredí a veľmi skromných podmienkach. Vďaka daru od spoločnosti JAVYS mal možnosť pokračovať na ceste za splnením svojho sna, a to popri stredoškolskom štúdiu navštevovať aj umeleckú školu, aby sa mohol venovať svojmu koníčku a rozvíjať umelecký talent. Braňo v lete riadne ukončil prvý ročník štúdia na Strednej zdravotníckej škole v Michalovciach, v odbore zdravotná sestra a popri tom navštevoval aj 2. stupeň ZUŠ - výtvarnú, kde chodí veľmi rád. Časť štúdia bola žiaľ, z dôvodu pandémie online, ale v súčasnosti sa už opäť koná prezenčne. Okrem toho navštevuje krúžok červeného kríža a zaujíma sa aj o recitovanie. Braňa spoločnosť JAVYS podporila aj v tomto školskom roku, aby dostal šancu na lepšiu budúcnosť. Veríme, že sa s ním stretneme aj osobne, čo v období pandémie nebolo možné a prezrieme si aj jeho výtvarné diela.

Zdroj foto: archív Braňa Piskora

Sestry zo zhoreného domu

Sestry Marianna a Lucia žili po požiari rodinného domu, v ktorom sa snažili nájsť úkryt pred agresívnym a násilným otcom v ťažkých podmienkach v jednej izbe zhozenej ruiny, do ktorej pršalo aj ďalšie dva dni po skončení dažďov. Dom v Starej Kremničke podpálil v stave opitosti ich strýko a jediným riešením bol únik z patologického prostredia ďaleko z osady a pokračovanie vo vzdelávaní. Spoločnosť JAVYS, a. s., dievčatá a ich mamu pred rokom finančne podporila, aby mohli žiť dočasne v podnájme a študovať. Spoločnosť JAVYS sa zároveň o progres dievčat intenzívne zaujíma a tešíme sa, že dievčatá začali žiť nový život. Marianna skončila úspešne štúdium kuchár – čašníka a prijali ju na ďalšie. Staršia, Lucia pracuje a snažia sa spoločne integrovať do nového prostredia. Matka sa od nich odsťahovala, a tak sa musia postarať aj o platby za bývanie a o každodenný život. Zdá sa, že sa im to celkom darí, pretože sa ochotne spolu so spoločnosťou JAVYS zapojili aj do projektu Občianskeho združenia Integrácia, aby pomoc, ktorú dostali odovzdali zasa ďalej. Spoločne sme sa stretli na štadióne v Nitre a veríme, že rok už budú bývať vo svojom. V zbierke chyba na kúpu bytu už iba 13 000 €. Príbeh dievčat, ktorý nakrútila regionálna TV si môžete pozrieť po zoskenovaní tohto QR kódu.

Mgr. Miriam Žiaková, hovorkyňa

Zdroj foto: OZ Integrácia

Marie Rotrová na hrade Beckov

Diva českého soulu Marie Rotrová vystúpila po rokoch opäť na Slovensku. Galakonzert sa konal 16. septembra 2022 v netradičnom komornom prostredí nádvorja starobylého hradu Beckov a jedinečné spojenie hudby a prostredie dýchajúce stáročiami zanechalo v návštevníkoch hlboký kultúrny zážitok. Česká hudobná ikona zaspievala svoje najznámejšie hity v sprievode hudobníkov Big Band Septet Plus Orchestra a hosťom koncertu, Petrom Némcom. Podujatie sa uskutočnilo aj vďaka spoločnosti JAVYS, a. s., ktorá bola partnerom projektu.

Text a foto: Mgr. Lucia Vargačíková, koordinátorka komunikácie

Tréning s učiteľom Raffim Livenom.

Učarovalo mu netradičné bojové umenie

Cvičenec na súťaži.

Získal tituly majstra ČSSR, majstra ČSFR, majstra Slovenska, majstra Európy a majstra sveta v Karate. Mgr. Boris Zvolenský, inžinier riadenia ochrany je najúspešnejší karatista trnavskej histórie v počte získaných medailí počas dvoch desaťročí jeho pretekárskej dráhy.

Bojové športy pochádzajú z Ázie, najmä z Japonska a Číny. Karate je bojové umenie pochádzajúce z japonského ostrova Okinawa. Čo Vás priviedlo k tomuto športu?

Chcel som sa naučiť brániť. Kamaráti ma zviedli, aby sme išli trénovať karate. Zo všetkých som zostal napokon jediný a trénujem doteraz. Začal som keď som mal trinásť rokov, celkovo trénujem karate tridsaťdeväť rokov. V začiatkoch ma trénovali v jednotlivých pokročilých skupinách viacerí tréneri, ale najviac vedomostí som sa naučil a techniky aj súťažne vyrástol až keď som sa prepracoval v rámci oddielu do tréningovej skupiny senseia Ing. Tibora Mikuša. Pod senseiom Tiborom Mikušom som získal všetky významné úspechy. Od výhry majstra kraja až po výhru majstra sveta. (Pozn.: sensei je japonský výraz používaný ako čestný titul pre zaobchádzanie s učiteľom alebo profesionálom v akejkoľvek oblasti s úctou a obdivom).

Od sedemnástich rokov som bol súčasťou československej a následne slovenskej reprezentácie v karate do tridsaťdva rokov. Udržať sa v takom výkonnostnom štandarde bolo veľmi náročné. V priebehu rokov

1992 - 1996 som zápasil aj za niektoré české kluby v karate (České Budějovice, Ostrava, Ústí nad Labem). Počas súťažného pôsobenia v karate som precestoval celý svet, čo tiež považujem za svetlú stránku športovania. Už mi chýbajú len destinácie severnej Ameriky, Austrálie, Severný pól a Antarktída ☺. Počas môjho pôsobenia v Policajnom zbore SR som reprezentoval Slovensko aj na policajných majstrovstvách Slovenska, ale aj Európy. Pri týchto výjazdoch okolo roku 1999 som sa zoznámil v Dánskom Aarhusi s bojovým umením Krav Maga, do ktorého ma zasvätil majster Raffi Liven. Bojové umenie Krav Maga trénujem už 22 rokov.

V karate ste držiteľom 6. majstrovského stupňa technickej vyspelosti 6. Dan z 10. Dan označovaného čiernym pásom. Môžete vysvetliť čo to znamená?

Majstrovský stupeň čierny opasok získava zverenec po minimálne päťročnom tréningu, kde nadobúda jednotlivé žiacke stupne, až kým sa prepracuje k majstrovskému stupňu 1. Dan – čierny opasok.

Začali ste sa venovať netradičnému bojovému umeniu Krav Maga. Čo je vlastne Krav Maga a komu by ste tento druh športu odporučili?

Ako už som spomenul, pri výjazdoch reprezentácie Policajného zboru v karate sme sa pravidelne zúčastňovali aj seminárov Krav Maga pod vedením Raffi Livena. Pravidelným zúčastňovaním na seminároch som absolvoval postupne aj skúšky technickej vyspelosti až som sa 21. mája 2022 dopracoval k technickému stupňu 6. Dan v Krav Maga, čím môžem tak sarkasticky povedať, že som vyrovnal skóre so 6. Dan v karate, ktorého som tiež držiteľom.

Je Krav Maga vhodná aj pre úplných začiatocnikov, ktorí nerobili žiadny šport?

Krav Magu založil bratislavský policajt Imrich Lichtenfeld, ktorý sa presťahoval do Izraela kde toto bojové umenie rozvinul do dnešnej formy. Toto bojové umenie je zamerané na obranu, následne zneškodnenie útočníka. Krav Maga využíva veľmi veľa jednotlivých techník z rôznych bojových umení, ktoré boli zámerne vybrané pre ich jednoduchosť výučby. Kurzy Krav Maga som robil od roku 2012 a do dvoch mesiacov od začatia sa cvičenci dokázali ubrániť v rôznych situáciách v bežnom živote. Na tieto kurzy chodili cvičenci a cvičenkyne od 11 až po 75 rokov. Pri týchto tréningoch som s cvičencami riešil problémy od šikanovania v škole až po domáce násilie na ženách. S Krav Magou som získal aj veľa priateľov, ktorí ma naučili techniky a spôsob osobnej ochrany (bodyguarding). Spomeniem majstra Eli Lefflera z Izraela, ktorý mi vylepšil informácie potrebné pri realizovaní osobnej ochrany. Ale aj priateľov zo špeciálnej jednotky Alfa z Ruskej federácie, kde som sa tiež zúčastnil výcviku. Pri tréningoch Krav Maga vyučujem cvičencov aj osobnú ochranu (bodyguarding). Mám úspešného žiaka P. Bitto, ktorý pravidelne sprevádza ako osobný ochranca jazdca formule F1 Lewisa Hamiltona na pretekoch F1.

V súčasnosti robíte trénera karate v Karate Klub Slovsport Trnava a zároveň trénera Krav Maga - sebaobrany. Dosahujú vaši zverenci úspechy?

Pravidelne sú moji zverenci zaraďovaní do Slovenskej reprezentácie v karate. V Karate Klub Slovsport v Trnave sa venujem hlavne

cvičencom - deťom od ôsmich rokov až po dospelých, ktorí sa zúčastňujú súťaží v kumite (zápas).

Koronakríza dala pauzu športovému daniu aj v karate a v Krav Maga?

V Mestskej športovej hale v Trnave, kde trénujem karate a Krav Magu boli počas koronakrízy zavedené prísne pravidlá vstupu. Museli sme sa im prispôbiť a jednotlivé techniky sme trénovali online.

Pred dvomi rokmi som pomohol rozbehnúť klub Krav Maga Liven v Nitre a teraz po koronakríze rozbiehame cvičenie Krav Maga dýchania a energie – projekt pre zamestnancov Národnej banky.

Získanie ocenení na Veľkej cene Bratislavy.

Boli ste nútený použiť niekedy bojové umenie aj v reálnom živote?

Bojové umenie mi veľmi pomohlo v predchojej práci v polícii pri výcviku príslušníkov Pohotovostného policajného útvaru a pri špeciálnych zálohoch proti nebezpečným páchatelom. Karate, Krav maga a práca v polícii mi dali veľa vedomostí, ktoré mi pomáhajú aj v súčasnej práci v JAVYS, a. s.

Ďakujem za rozhovor.

Mgr. Jana Čápková, koordinátorka komunikácie

Foto: archív Mgr. Borisa Zvolenského

Spoločné extné priestory spoločnosti JAVYS, a. s., skrášlil tím komunikácie voňavými bylinkami a kvetmi. Pestovať rôzne bylinky a kvety je možné na dvore, v záhrade, či na balkóne. My sme si vybrali to, čo nás sčasti charakterizuje, sudy. Vytvorili sme voňavé bylinkové stanovišťa, pričom sme využili doposiaľ nevyužitú sudy a dali im nový zmysel. Vymalovali nám ich žiaci Základnej umeleckej školy v Jaslovských Bohunicach pod vedením pani učiteľky Dagmar Kimerling, ktorým touto cestou ďakujeme. Z byliniek ako je mäta prieporná, medovka lekárska, materina dúška, levandúľa, šalvia či rozmarín si môžu zamestnanci pripraviť voňavý čaj alebo svieži nápoj. Veríme, že sme im tým spestrili pracovné prostredie.

Text a foto.: **Mgr. Jana Čápková**

Krížovka

slovenské príslovie	stabilnosť	edaktor ktorý vedie diskusiu	odborník v etike	pomôcky: IKIRE, BARO, IŽA	folklórny súbor z Očovej	kód Bolívie	Electronic Stock Exchange (skr.)	metropola Peru	sídlo v Nigérii	bok	boxerská skratka	Fujala Oto	sídlo v Čde	podnik na výrobu a predaj osiv	nevlastníla	jedla si po kúskoch	časť volejbalového zápasu
existujeme				štíhly hranol v tvare pyramídy								osobitná odmena zákonník práce (skr.)					
mŕtvy, po nemec.				1. časť tajníčky orgán čuchu													
Adrián (dom.)						vládca emirátu soška bôžika lásky					salto spôsobuje ti bolesť						
srbské sídlo							arabský kôň ária, po talian.					veľká mucha poľovačka					nepopíjal
irídium (zn.)			osamotená daj náboj do pušky				organická zlúčenina eskimácke sane, akija					mužské meno príklop, vrchnák					
veľká plocha poľa				líščí brloh korisť				ruský režisér obec v okr. Komárno					spojka zástup				
Talian, po česky					značka syrov dovnútra					trieska argón (zn.)					a podobne (skr.) rímskych 1 005		
2. časť tajníčky												niekam, dakam					
druh premenného odporu							švajčiarska rieka					odmotal					

Kvíz

1.

Koľko parogenerátorov bolo fragmentovaných v JE V1?

2.

Aká bola myšlienka konferencie SlovakiaTech 2022?

3.

Ktoré spoločnosti boli zapojené do Havarijného cvičenia Hrab 2022?

Vaše odpovede na kvízové otázky spolu s tajníčkou z krížovky posielajte do 26. novembra 2022 na adresu javysunas@agentura-ina.sk Do predmetu správy uveďte heslo Kvíz_U nas3_22. Nezabudnite pripísať kontaktné údaje (meno, adresu, telefón, e-mail). Súťažiaci, ktorí zašlú správne odpovede, budú zaradení do zlosovania o vecné ceny. Výhercovia z predchádzajúceho čísla: Ing. Lenka Hlavatá, Eva Galbičková, Stanislav Baláž, Ľubomír Škumát a Bc. Mária Michalcová.

JAVYS U nás – vydáva Jadrová a vyraďovacia spoločnosť, a.s. IČO: 35 946 024 Periodicita: štvrťročník Dátum vydania: september 2022 Ročník vydávania: 13. ročník Evidenčné číslo: EV 2352/08, ISSN 1337-5962. Adresa: Jadrová a vyraďovacia spoločnosť, a.s., Jaslovské Bohunice 360, 919 30 Jaslovské Bohunice Telefón: 033/5313 354 E-mail: capkova.jana@javys.sk Realizácia: JAVYS, a.s., a Agentúra INA, Trenčín.